

SEDIA UNTUK DISAMPAIKAN

Duta James Keith
Kolej Pertahanan Angkatan Tentera
Kuala Lumpur
16 April, 2008

Hubungan Keselamatan A.S. – Malaysia dan Rantau Asia Timur

Dalam ucapan Menteri Pertahanan Dato' Seri Najib Tun Razak di Washington D.C. pada bulan Mei 2002, beliau telah menyatakan tentang apa yang dianggap sebagai rahsia yang telah lama disimpan baik, iaitu kejayaan kerjasama pertahanan A.S. – Malaysia. Beliau menjelaskan bahawa:

"Daripada sejarah, kita dapat melihat bahawa Malaysia sebenarnya adalah rakan Amerika Syarikat yang setia dan boleh diharapkan. Terdapat pelbagai kepentingan yang dikongsi bersama, termasuk perdagangan dan pelaburan yang agak besar serta kerjasama keselamatan yang merentasi pelbagai bidang. Suatu perkara yang tidak kurang pentingnya ialah nilai-nilai yang dikongsi bersama oleh kedua-dua negara ini, termasuk komitmen terhadap demokrasi, toleransi agama, dan kesaksamaan bagi setiap rakyat jelata. Di saat-saat seperti sekarang... nilai-nilai inilah yang akan merapatkan ikatan antara negara-negara."

Kesinambungan dengan apa yang dinyatakan oleh Dato' Seri Najib, saya ingin membicarakan tentang beberapa kepentingan keselamatan serantau yang dikongsi bersama oleh A.S. dan Malaysia. Saya akan menyentuh tentang beberapa komponen bukan ketenteraan dalam keselamatan serantau Asia Timur kerana perkara ini biasanya sesuatu yang amat penting.

Keselamatan dan Pertumbuhan Ekonomi

Komponen bukan ketenteraan yang paling penting bagi keselamatan serantau ialah pertumbuhan ekonomi dan kemakmuran negara. Dari segi ini, ikatan persamaan A.S. dan Malaysia boleh dianggap paling teguh. Unsur utama dalam strategi keselamatan

Amerika Syarikat adalah pertumbuhan ekonomi. Kami percaya bahawa mereka yang ingin meningkatkan kehidupan mereka melalui kekayaan dan kemewahan akan lebih cenderung mewujudkan amalan politik tempatan yang stabil dan melaksanakan dasar damai luar negara. Sebaik sahaja tamat Perang Dunia II, kami telah menghulurkan bantuan sebanyak berbilion-bilion dolar kepada Eropah Barat, bawah Rancangan Marshall. Beratus-ratus bilion dolar lagi disalurkan semasa dan selepas Perang Sejuk. Pasaran kami dibuka supaya negara-negara membangun dapat mengeksport ke A.S., meluaskan tapak industri, dan menyertai orde ekonomi antarabangsa yang liberal.

Pendekatan ini amat berjaya, khususnya di Asia Timur. Kita pun semua peka dengan kejayaan ekonomi luar biasa Jepun dan empat negara "Harimau Asia Timur"—Korea, Taiwan, Hong Kong, dan Singapura. Sememangnya kejayaan negara-negara ini adalah atas kebijaksanaan dan ketekunan rakyatnya. Namun, pihak A.S. juga telah memainkan peranan. Kami mula menghulurkan bantuan pada tahun-tahun 1950-an dan 1960-an. Kami membuka pasaran kami kepada eksport mereka serta membuat pelaburan tinggi dalam ekonomi negara-negara ini. Pada hari ini, kelima-lima negara ini merupakan antara 45 ekonomi terbesar di dunia. Malaysia juga telah menikmati orde perdagangan antarabangsa liberal selepas Perang Dunia II. Sebagaimana anda sedia maklum, Malaysia merupakan ekonomi yang ke-41 terbesar di dunia dengan GDP per kapita kedua paling tinggi di Asia Tenggara. Malaysia dan A.S. mempunyai hubungan ekonomi yang amat rapat dengan perdagangan dua hala sebanyak 44 bilion dolar pada tahun 2007. A.S. adalah pelanggan Malaysia yang terbaik kerana membeli lebih banyak eksport dari Malaysia berbanding negara-negara lain. Kedudukan pelaburan langsung A.S. di Malaysia adalah hampir \$12.5 bilion.

Sepertimana ekonomi Malaysia dan ekonomi negara-negara Asia Tenggara telah berkembang, begitu juga kestabilan telah merebak ke kawasan serantau. Sejak penyelesaian damai Kemboja pada tahun 1991, tiada sebarang pertempuran bersenjata pernah berlaku antara negara-negara serantau. Ini bermakna kedamaian dan kemakmuran telah berlanjutan selama tempoh dua puluh tahun tanpa sebarang persengketaan.

Institusi Berbilang Hala

Seperti Malaysia, pihak kami juga menyokong forum-forum berbilang hala serantau seperti APEC, Sidang Kemuncak Asia Timur, dan ASEAN. Dalam buku terbarunya tentang dasar luar negara Amerika Syarikat, Henry Kissinger menggambarkan Asia Timur sebagai suatu kawasan yang masih mengamalkanimbangan kuasa, walaupun setelah berakhirnya Perang Sejuk. Perkumpulan berbilang hala seperti APEC itu akan menyediakan landasan untuk mencapaiimbangan tersebut. Perkumpulan serantau terawal yang bukan diterajui A.S. ialah ASEAN yang ditubuhkan pada tahun 1967. ASEAN menambahkan rakan dialognya pada tahun 1977. Pertemuan pertama APEC adalah pada 1989, Forum Serantau ASEAN pada tahun 1994, ASEAN+3 pada tahun 1997, dan Sidang Kemuncak Asia Timur pada tahun 2005.

Dari beberapa segi, ASEAN merupakan pusat integrasi serantau. Perkumpulan ini adalah penggerak utama dalam sebarang tindakan berkaitan cabaran keselamatan di rantau Asia Pasifik. ASEAN amat penting kepada kami. Kini, secara kolektif ASEAN merupakan pasaran eksport kami yang ke-4 terbesar dan mewakili salah satu ekonomi yang paling pesat berkembang dan dinamik di dunia. Kami menikmati pertumbuhan perdagangan yang pesat yang mencecah \$168 bilion pada tahun 2006. Pelaburan swasta A.S. adalah hampir \$90 bilion. Sememangnya ASEAN belum lagi mencapai tahap integrasi ekonomi sebagaimana EU. Rantau ini juga belum mempunyai "komuniti keselamatan" yang mantap seperti Eropah Barat dan Eropah Tengah. Memandangkan negara-negara seperti China, India, Jepun, dan juga A.S. akan cuba memperluaskan pengaruh masing-masing di rantau tersebut, ASEAN perlu memastikan supaya keamanan dan kestabilan dikekalkan.

A.S. menyokong kuat peranan yang dimain oleh ASEAN di kawasan serantau dan berusaha untuk mengukuhkan lagi hubungan dengan organisasi tersebut. Pada tahun lepas, kami telah meraikan sambutan hubungan A.S.-ASEAN yang ke-30. Kami bekerjasama dengan ASEAN dalam menyokong usaha ASEAN seperti pengurusan tindakan bencana alam dan pembangunan sains dan teknologi. Kami mengagumi cara negara-negara ASEAN menjalankan hubungan, baik di kalangan negara-negara

ahli ataupun negara-negara serantau yang lain. Walaupun pihak kami belum memeterai Perjanjian Persahabatan dan Kerjasama, namun pentadbiran Bush telah memberikan sokongan padu terhadap semangat perjanjian serta corak perhubungan antarabangsa yang terkandung. Kami menganggap Kod Pelakuan Laut China Selatan yang selesai dicapai oleh ASEAN dan China pada tahun 2002 sebagai kaedah yang penting dan kreatif bagi menyelesaikan pertikaian wilayah serantau.

Berkaitan perkumpulan berbilang hala yang lebih besar seperti Sidang Kemuncak Asia Timur, suatu cabaran yang timbul adalah menghubungkan kedua-dua perkumpulan pan-Asia dan trans-Pasifik seperti APEC. Ini bertujuan meningkatkan sinergi serta mengelakkan pelaksanaan tugas-tugas yang sama.

Pendamaian, Pengamanan, dan Bantuan Kemanusiaan

A.S. percaya bahawa usaha pengamanan PBB penting untuk menyelesaikan persengketaan. Kami berperanan dalam operasi pengamanan PBB dan merupakan penyumbang yang terbesar kepada belanjawan pengamanan PBB, iaitu kira-kira satu perempat jumlah kos pengoperasian kesemua misi pengamanan. A.S. menyediakan latihan ketenteraan dan sokongan logistik bagi operasi pengamanan. A.S. bekerjasama dengan negara-negara ahli PBB untuk memastikan mandat misi pengamanan adalah jelas, boleh dipercaya, dan terhad kepada apa yang boleh dicapai, manakala kakitangan pengamanan sentiasa bersiap sedia, mampu mempertahankan diri, dan mampu memenuhi mandat masing-masing. Buat masa ini, A.S. menyediakan pemerhati ketenteraan dan polis PBB bagi lapan misi pengamanan. Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, A.S. telah mengambil peranan penting untuk menggesa PBB langkah-langkah pencegahan terhadap beberapa laporan eksloitasi seks dan penganiayaan yang melibatkan kakitangan pengamanan PBB.

A.S. dan Malaysia mempunyai kepentingan bersama dalam pendamaian dan pengamanan seluruh dunia. A.S. mengalu-alukan dan menyokong penghantaran para pengaman Malaysia dalam operasi PBB seperti Misi Pemerhati Iraq-Kuwait PBB (UNIKOM), Autoriti Sementara PBB di Kemboja (UNTAC), Angkatan Perlindungan PBB (UNPROFOR) di Bosnia-Herzegovina, Misi Pemerhati PBB di Kosovo (UNOMIK), dan Angkatan Interim PBB di Lebanon (UNIFIL). Di Malaysia, pihak A.S. amat terangsang dengan penyertaan Malaysia dalam Misi Pemantauan Aceh berikutan perjanjian damai, Pasukan Pemantauan Antarabangsa (PPA) di Mindanao, dan Operasi Astute di Timur Leste. Pihak kami mempunyai kerjasama rapat dengan PPA di Mindanao dan kami harap bahawa Malaysia akan kekal berperanan di Filipina Selatan untuk memastikan kejayaan rundingan damai antara Manila dan Barisan Pembebasan Islam Moro (BPIM).

Program Inisiatif Operasi Damai Global (IODG) telah memberikan ruang kepada MAF untuk melatih bukan sahaja angkatan tentera Malaysia tetapi juga ketenteraan negara-negara ketiga untuk mencapai piawai PBB semasa. Misi IODG bertujuan untuk

membangunkan sistem pelatihan dan penilaian yang lengkap. Di Malaysia, Pusat Latihan Pengamanan Malaysia (PLPM) telah memudahkan perkembangan keupayaan pengamanan dan meningkatkan bilangan pengaman antarabangsa yang berkelayakan. Program-program seperti Kursus Logistik PBB, Kursus Pengajar Pegawai Sokongan Damai, Kursus Penyelaras Sivil-Ketenteraan, dan Kursus Pegawai Turus PBB telah melatih 80 warga Malaysia dan 52 pegawai antarabangsa sepanjang tahun lepas. Kursus-kursus IODG pada tahun depan, termasuk Kursus Pemerhati Ketenteraan PBB, akan melatih lebih 180 orang pegawai. Memandangkan tahap kecemerlangan PLPM, Ketumbukan Pasifik AS telah memberi pengiktirafan kepada pusat tersebut sebagai pusat latihan Operasi Pengamanan yang paling aktif di Asia Tenggara.

Malaysia terletak di kawasan yang terbaik di Asia Pasifik bagi penyimpanan bekalan bantuan kemanusiaan. Malaysia juga mempunyai infrastruktur yang maju serta organisasi-organisasi bukan kerajaan dan Angkatan Tentera yang cekap dan profesional untuk memudahkan tindakan pantas mengajihkan bekalan. Ini dapat dilihat semasa berlaku gempa bumi di Yogjakarta, Dalam tempoh 24 jam, seramai 56 anggota Pasukan Mencari dan Menyelamat Khas Malaysia SMART, lima doktor dan paramedik daripada Hospital Kuala Lumpur, dan Angkatan Tentera telah tiba di kawasan bencana. Mereka membawa ubat-ubatan dan bahan-bahan kecemasan untuk diagihkan kepada mangsa-mangsa. Negara ini aman dan stabil. Selain banjir, tiada bencana alam yang teruk berlaku di sini. Tambahan, Malaysia mempunyai keupayaan dan rekod prestasi dalam memberikan tindak balas yang pantas dan bantuan kemanusiaan kepada negara-negara yang terlibat di kawasan serantau dan juga di seluruh dunia. Malaysia bukan sahaja sedia bertindak dan memberi bantuan tetapi juga melakukan kerja menyelamat dan memulih sebagaimana yang berlaku dalam operasi bantuan Aceh. Buat masa ini A.S. sedang membuat perancangan dengan Angkatan Tentera Malaysia (ATM) untuk menjadikan Pangkalan Tentera Udara sebagai pusat bantuan kemanusiaan serantau. Malaysia boleh turut serta atas dasar kongsi bersama dengan menyediakan kemudahan dan tenaga kerja untuk mengangkut, menyimpan, dan menguruskan bekalan dan peralatan bantuan kecemasan. Sebahagian bekalan ini akan disediakan oleh A.S.

Cegah Keganasan dan Jenayah Rentas Negara

A.S. dan Malaysia, serta negara-negara serantau yang lain, bekerja rapat untuk memerangi pengganas. Sejak September 11, 2001, hubungan antara negara-negara di Asia Tenggara dan Amerika Syarikat telah membawa pengertian yang baru. Kejadian itu telah menyedarkan kebanyakan negara bahawa keganasan adalah suatu jenayah yang tidak menghormati sempadan. Kini, pengganas juga menggunakan kaedah yang digunakan penjenayah antarabangsa lain seperti pedagang haram dadah, lanun, penyeludup, dan pedagang manusia. Bagi memerangi keganasan dan jenayah-jenayah lain ini, setiap negara perlu bersiap sedia melalui kerjasama untuk membentuk strategi-strategi bersama bagi memastikan keselamatan serantau menjangkaui sempadan dipelihara.

Pihak kami sedang berusaha untuk meningkatkan usaha berbilang hala di kawasan ini. Apa yang berlaku di kawasan tiga sempadan Malaysia, Filipina, dan Indonesia – di Laut Sulu dan laut Sulawesi – merupakan suatu contoh penting tentang perlunya penyelarasan usaha dan maklum balas. Kumpulan-kumpulan pengganas biasanya lalu di kawasan ini dan menggunakan laluan dan kaedah yang digunakan penyeludup asing. Sebuah negara yang terlibat itu tidak akan mampu menghalang aktiviti ini sekiranya gejala ini masih berterusan di negara-negara jiran. Amerika Syarikat sedang bekerjasama dengan negara-negara ini untuk mengukuhkan kemampuan masing-masing tetapi ini dilakukan dalam konteks usaha serantau. Pihak kami menghargai Malaysia yang telah banyak berusaha untuk mengukuhkan keselamatan sempadan maritim di kawasan ini sejak tahun 2000. Contohnya, penghantaran angkatan tentera ke kepulauan Laut Sulu melalui Ops Pasir. Peruntukan sebanyak 12 juta dolar oleh pihak kami pada tahun ini adalah bagi pembinaan radar-radar pantai di Timur Sabah untuk meningkatkan keupayaan Malaysia seperti yang dilakukan juga kepada Filipina dan Indonesia. Pihak kami juga sedang berusaha menjalinkan hubungan rapat antara Pengawal Pantai A.S. dan Agensi Pelaksanaan Maritim Malaysia (APMM).

Kami amat teruja dengan peranan Malaysia dalam keselamatan Selat Melaka, terutamanya program "Eye In The Sky", serta kejayaannya mengekalkan keselamatan

di Selat sebagaimana terbukti dengan kekurangan insiden lanun. Saya harap usaha yang sedang dijalankan untuk memeterai perjanjian dengan jiran-jiran Malaysia berkaitan pendakwaan penjenayah akan cepat diselesaikan. Kerjasama di kawasan ini boleh dicontohi sebagai model yang berkesan bagi kerjasama di kawasan lain. Sepertimana kita memahami kepentingan kedaulatan setiap negara dalam memerangi keganasan, begitu juga kita faham bahawa setiap negara perlu berusaha untuk melindungi sempadan masing-masing dan membantu jiran-jirannya.

Perhubungan Ketenteraan

Kami juga gigih berusaha untuk merapatkan hubungan keselamatan dua hala dengan negara-negara serantau. Agensi-agensi penguat kuasa undang-undang dan ketenteraan A.S. menawarkan pelbagai latihan dan bahan yang direka bentuk untuk meningkatkan keupayaan ketenteraan untuk membaikkan lagi keupayaan penguatkuasaan undang-undang dan ketenteraan tempatan untuk menghadapi ancaman penjenayah dan penganas. Sepanjang lima tahun kebelakangan ini, pihak Amerika Syarikat telah memberi lebih 8 juta dolar kepada Malaysia sahaja bagi tujuan latihan dan peralatan ketenteraan lebih 650 kakitangan tentera Malaysia. Tumpuannya adalah untuk meningkatkan keupayaan setiap negara untuk memerangi keganasan dan jenayah antarabangsa.

Ini dilakukan dalam konteks tradisi lama untuk mengeratkan hubungan ketenteraan A.S dan Malaysia. Kami masih terus meningkatkan hubungan ini dengan penambahan lebih banyak lawatan kapal, lawatan kakitangan, lawatan orang kenamaan, rombongan para pegawai KPM/KHLN ke Amerika Syarikat, acara/persidangan anjuran bersama dengan TUDM, serta pelbagai Pertukaran Pakar Bidang (SMEEs). Angkatan tentera Amerika dan Malaysia telah melatih dan berlatih bersama sejak 1960-an lagi, semasa Malaysia menghantarkan kakitangannya ke Vietnam. Lawatan kapal juga meningkat dengan ketara sepanjang beberapa tahun ini. Pada tahun 2007, Malaysia telah menerima lawatan daripada 24 kapal Laut A.S. di Langkawi, Pelabuhan Klang, dan Kota Kinabalu. Pihak kami sedang berusaha untuk menjalankan Cope Taufan setiap tahun dan bukan sekali dalam dua tahun. Kami juga telah melaksanakan 14

latihan dan acara pelatihan untuk angkatan tentera Malaysia di seluruh Semenanjung Malaysia pada tahun lepas.

Kesimpulan

Saya harap apa yang saya nyatakan tadi dapat memberi gambaran yang jelas tentang keeratan hubungan keselamatan A.S. dan Malaysia. Malaysia amat penting kepada A.S. kerana sepertimana yang dinyatakan Dato' Seri Najib, kita mempunyai nilai-nilai yang sama, termasuk komitment terhadap demokrasi, toleransi agama, dan kesaksamaan antara rakyat berbilang kaum. Malaysia juga merupakan salah satu rakan perdagangan utama Amerika, pengeluar minyak dan gas yang penting, dan pintu masuk strategik antara Lautan India dan Laut China Selatan. Walaupun sudah pasti rantau ini akan mengalami perubahan dalam dekad yang akan datang (termasuk cabaran daripada negara China yang semakin kuat dan cergas ekonominya, namun kami pasti A.S dan Malaysia akan terus berpegang pada nilai-nilai ini dan hubungan kedua-dua negara menjadi semakin mantap.